The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

తూప్రుబజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥చందారూ ౬-౦-౦ అర్థ ,, ,, ౩-౦-౦ విడి ప్రతిక ౦-౧-౦	**GOLKONDA PATRIKA** HYDERABAD, Dn.) MONDAY 11.3-1935	ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

సంపుటము ౯ } శా.శ.౧౮౫౬ శ్రీభావనామసం॥ ఫాల్గుణ శు॥ ౭ సోమవారము ౬-౬-౪౪ ఫ. { సంచిక ౯౩

రాజకీయాధికారపమలను ప్రజాప్రతినిధులకీయుడు

బ్రిటిషు యిండియా ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును అంగీకరింపుడు

సంస్థానాధిపతులకు రైట్ ఆనరబిల్ శాస్త్రిగారి హితవు

బొంబాయి, మార్చి 4:—

శ్రీయుత రైట్ ఆనరబిల్ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు మునిసిపల్ అధ్యక్షులగు సామిబల్లాఖానుగారి యొధ్యక్షత క్రింద జరిగిన మహాసభలో ఉపన్యసించుచు ఫెడరల్ స్కీము యొడల సంస్థానాధిపతులు తమవైఖరిని మార్చుకొనవలసిన యావశ్యకతను స్పష్టముచేసిరి.

మొదటి రౌండుటేబిలు సభలో సంస్థానాధిపతుల ప్రకటనమును శాస్త్రిగారు వివరించుచు వారుకేవలము స్వార్థచింతతో ప్రవర్తించిరనిచెప్పిరి. బ్రిటిషుఇండియా అధినివేశ ప్రతిపత్తి పొందినచో సంస్థానాధిపతులు దానిలో భాగము కోరిరి. కాని యుత్తరమును తెలియపరచిన బ్రిటిషు ఇండియాకు తెలిగేషనువారు కలిసియుండిన అధినివేశ ప్రతిపత్తియిప్పుడు మారిపోయెను. రెండవ రౌండుటేబిలుసభలో సంస్థానాధిపతులు ఫెడరేషనును అభిమానించిరి. తానుగూడ ఫెడరేషను యొడల అభిమానముకలవాడుగా మారితిని, ఫెడరేషనుకు అధినివేశ ప్రతిపత్తి అమలు చేయబడరాదని తలచుచుండెను మూడవ రౌండుటేబిలుసభలో ఈసంస్థానాధీశ్వరులలో కొందరుతమ వైఖరిని మార్చుకొనిరి. ఫెడరేషనుయొడల అభిమానముగల సంస్థానాధిపతు లెవ్వరును పర్చులలో పాల్గొనియుండలేదు.

సంస్థానాధిపతులు అ. భా. ఫెడరేషనులోచేరి, భారతదేశమునకు వాగ్దానముచేయబడిన అధినివేశ ప్రతిపత్తిలో పాల్గొనవలయునో క్రిందిమూడుషరతులను చేయవలెనని శాస్త్రిగారుకోరిరి.

౧. భారతదేశముయొక్క గమ్యస్థానము అధినివేశ ప్రతిపత్తి యని తాము అంగీకరించినట్లు సంస్థానాధిపతులు ప్రకటింపవలెను.

౨. భారతసేన నిర్ణీతకాలములో భారతీయులకము చేయబడవలెను.

౩. సంస్థానాధిపతులకు యొక్కన రాజకీయాధికారములు సంక్రమించునట్లు సంస్థానాధిపతులు తమతమదేశములలో ప్రజాప్రతినిధి సంస్థలను యేర్పరుపవలెను.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఫెడరేషనునందలి క్లిష్టసమస్యలకై అధినివేశ ప్రతిపత్తి అమలు చేయబడరాదని చెప్పెను.

సర్ అక్బరు హైదరి గారికి ఫెడరేషను సమ్మతమే

„ఫిబ్రవరి ౨౮వ తేదిని బొంబాయిలోజరిగిన సంస్థానాధీశులసభలోచర్చ రహస్యమైనది. ఆసభలోనేను అప్పుడేకిప్పుడు మాటలాడితినేగాని వ్రాసికొనివచ్చి చదువలేదు. నేను దానిని వ్యాకరించియుండలేదు. ఫెడరేషనులోసంస్థానాధిపతులుచేర వీలులేదనినేనాసభలోగాని మంత్రులసభలోగాని తెలుపలేదని స్పష్టముగా చెప్పుచున్నాను, నేనుమొదటినుండియు ఫెడరేషనుకు తోడ్పడవలెననియే తలచుచున్నాను. అదిషయమును లండనుసభలో నేనుస్పష్టముగా తెలిపియున్నాను. ఈబిల్లులోసంస్థానాధిపతులు అంగీకరింపజాలనివిషయములు కొన్నియుండుటచేత వాటినిసవరింపవలెననినేను ఇండియాఇంగ్లాండులందు కోరితిని. మను కలిసినసభలో మేముఅంగీకరించినపద్ధతుల ప్రకారము ఫెడరేషను యేర్పడవలెను"అని అక్బరుహైదరిగారు తెలిపిరి.

లండనుకు సర్ అక్బర్ హైదరి గారి ప్రయాణము

సర్.సి.పి.రామస్వామయ్యరు (తిరువాన్కూరు సంస్థానము), సర్ అక్బరుహైదరీ (హైదరాబాదుసంస్థానము) నవాబు లియాకత్ హయత్ ఖాను (పాటియాలా)గార్లు మార్చి నెలగ౬వ తేదిని బొంబాయినుండిబయలుదేరి అందరు కలిసి యిండియాబిల్లులో సంస్థానములకుసంబంధించిన భాగమునుగూర్చి లో పములను యిండియామంత్రికి తెలియపరచెదరనియాధికారికముగా తెలిసినది. పాటియాలా మహారాజుగారు (నరేంద్రమండలిఛాన్సలరు) ౧౮ వ తేదినిగాని లేక ౧౯వ తేదీనిమంత్రులతో కలిసిగాని అందును తెలుపుదురు. ౧౭వతేదికి బొంబాయిచేరుదురు.

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ నిజముగ గొప్పనగరమెట్లగును?

డాక్టర్ ముకంజగారి స్నాతకోపన్యాసము

నిజమైన నగరముయొక్క లక్షణములను చెప్పుచకల్కత్త డాక్టర్ మొకంజీగారు ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోపన్యాసములో విశ్వవిద్యాలయమును నిజమైననగరముగ చేయుటెట్లు అనువిషయమై ఉపన్యసించిరి.

కాబట్టి ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయ నగరముయొక్క గొప్పతనమున్న అందుండువారి గొప్పగుణములపైననే ఆధారపడియుండును. అందరునను మేమిచేయవలయును? ఏటువిశ్వవిద్యాలయ గొప్పదనము కలిగియుండును. విద్యార్థులకేమి నేర్పుకొనదగినవిగా నుండును. ప్రధానము నాసనేర్చుకొనదగినది యెట్టుకమజీవితములో ఉపయోగపెట్టుదురనునదియే ముఖ్యము. అంతయు చూచుట, తెలియుట, కోరుట, ఇదిమనజీవితము,మనము నేర్చుకొనువిషయములన్నియు యీనిత్యవ్యవహారములందు సరిగాని వినియోగించుకొనుశక్తి మనకుకలిగినప్పుడే విశ్వవిద్యాలయమనవసరము తీరుతుంది. విద్యార్థులకు కలుగజేయుటయే విశ్వవిద్యాలయమునందలి ప్రొఫెసరుల కర్తవ్యము. కాబట్టి యేవిషయమును నేర్పుకాలములోగాని అందరిని గోష్టిలమండలము ఒకచోచేర్చినట్లు ఉపన్యాసప్రసంగములలో వారినియుంచి చేయుమని తగ్గించవలెను. ప్రతిపుటలోను నోట్సుతిక్కినట్లు చేయుపద్ధతిమానివేయవలెను. ప్రతి విద్యార్థియు గురువుతోకలిసిమెలిసి తిరుగుచు బడిలేనిసమయములలోగూడ గురువులవలజ్ఞానముపొందుటకు సౌకర్యములనేర్పరచవలెను. అయితే కొందరు ఉపాధ్యాయులపైన భారమెక్కువగునునిజమే కాని మనఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయమందుండు ఉపాధ్యాయులు ఆట్టిభారము ఉపాధ్యాయునివిధిగ గమనించి పనిచేయువారు. ఇతరవిశ్వవిద్యాలయములయందలి ఉపాధ్యాయులు యెంతయెక్కువ చదువుకొనియున్నారో అంతయెక్కువ ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయమందలి ఉపాధ్యాయులును చదువుకొనియున్నారు. అంతేగాక వారు మనకుగామాత్రమేగాను తమకమవిధులను నెరవేర్చువారై యున్నారు. నేనుయిక్కడికి క్రొత్తవానినిగవచ్చినను వారివారియందు భక్తివిశ్వాసములనుంచి యెంతోవారు సహాకారులైయున్నారు. కాబట్టి విశ్వవిద్యాలయముయొక్క భావ్యభివృద్ధినిగూర్చి నాకుగొప్ప నెరగలదు.

విశ్వవిద్యాలయము మానసికశక్తిని సంపాదించుటతోమాత్రమే తృప్తిపడరాదు. అది సాధించవలసినదింకొకటి యేమనగ స్వార్థపరత్వములేక నిర్మాణ్యముతో ఓకరాకరితో ద్వేషగుణము. ఈమైత్రిగుణము శాశ్వతముగానుండును. మన యువత్వముపై మనమనలను యువకులకు అప్పగించినతర్వాత మనము పూర్వవృత్తములను తలపోసికొనునప్పుడు విద్యార్థిదశలో అనుభవించిన మైత్రిస్నేహితులు యెంత ఆనందమునిచ్చునో మనమూలకపెట్టి చేసినపనులన్నియు గాని, మనము సంపాదించినకీర్తి ప్రతిష్ఠలుగాని అంత ఆనందమునీయవు. విద్యార్థిదశలోనుండు అమైత్రి స్వార్థప్రేరితమైనదికాక ప్రేమప్రేరితమైనది. కొబట్టి విద్యార్థిదశలో దానిని విశుద్ధస్థితిలో వృద్ధిచేసినచో అదితర్వాత విద్యార్థిసంఘములో ప్రవేశించినపుడు యెంతోవుపయోగించును.

అట్టిబుద్ధిని విద్యార్థులయందు వృద్ధిచేయుటకు ఒకసాధనము గ్రజుయేట్ల అసోసియేషను (సంఘము) విశ్వవిద్యాలయములో పనియొప్పుడేకంటె శ్రేష్ఠముగా జరుగుచున్నట్లు తోన్చినందున యీఅసోసియేషను విశ్వవిద్యాలయమున కెంతో ఉపకరించును. అయినను యీసంఘమువలన ముఖ్యప్రయోజనము నెరవేరలేదు. ప్రజాభిప్రాయమును సాంఘికైకమత్య బుద్ధిని సత్యమునకు బద్ధమైనదానినిగ చేయుటకు విశ్వవిద్యాలయము ప్రయత్నించుచున్నది. అట్టిసత్యమును న్యాయమునుగమనించి యీసోసియేషను సంఘమునకుకూడ మేలుచేయుగలదు. అపజయములనుగాంచి నిరాశకలుగుసమయములలోకూడ ధైర్యము నువిడనాడక జయముగాంచువరకు పట్టుదలతో జయముపొందువరకు యత్నించుయువకులపైననే యీరాష్ట్రముయొక్క ఆశలు ఆధారపడియున్నవి.

విద్యార్థులక్ష్యరహితజీవయాత్రలోనిని యెన్నిసారులో నిరాశలను విచారములను అనుభవింతురు. కాబట్టివారిని విశ్వవిద్యాలయము అట్టిపరిస్థితులకై ఉత్సాహముతో నెదుర్కొనుశక్తి గలవారినిగచేసి పంపవలెను. వారిఆరోగ్యముగాను సంతోషముగాను కాలముగడుపునట్లు చూడవలెను.

కాబట్టిక్రీడలుకూడ చాలముఖ్యము. క్రీడలవల్లనెంతో ప్రయోజనమున్నది, అన్యథా జాడ్యము, విషయములైనట్టి దుర్మార్గములను (దొక్కుచెట్టిమానక సమాజమును పోటీపడుచేదిగలదో అధిక్రీడలవల్ల నివారింపబడునని పొందుచున్నది. ఇట్టిప్రయోజనమును సాధించుటకు మరియొకమార్గము యూనివర్సిటీ ట్రెయినింగు కోర్సు దీనినిత్వరలోనే యేర్పరచవలసియున్నది.

ఇవన్నియు విద్యార్థిని నియమబద్ధునిగ జేయును. అనియమబంధనమువిద్యార్థులకు కష్టమునిపించవచ్చును. కానిసంఘము అభివృద్ధికొందుటకు అధిఅత్యవసరయువకులు గ్రహించి అట్టినియమబంధములకు తలయొగ్గులనుంచిరి.

తుదకు ముకర్జీగారు యిట్లుముగించిరి. „మాజీవితము లోజత్తులు, కీర్తి, అధికారములకంటె యీఆదర్శములేయెక్కువముఖ్యములు."

లైసెన్సులేనివారికి ఋణములు వసూలుకావు

ఋణనివారణ శాసనమునకు చిత్తుఅనుబంధము

లాహోరు, మార్చి ౫:—

పంజాబు ప్రభుత్వమువారు పంజాబు ఋణనివారణచట్టమును కొనివచ్చినపుడు ప్రతికూలవర్గమువారునుగు సాహుకారులు బిల్లు ఋణస్థులకు ఎక్కువరక్షణ యిచ్చుటలు మాని ప్రతిపాదనలను చేర్పవలెనని కోరగా, అట్టివి మ, వేరేబిల్లురూపమున కొనిరావచ్చునని ప్రభుత్వమువారు యొకవాగ్దానమునొసగెను, ఆప్రోజాలను అవసరమువలసిన వాయిదావేయుటను ఆహారిందుకొనియుండిరి: ఇప్పుడాప్రోజాల అభిప్రాయమును బిల్లురూపమున పొందుపరచి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టియున్నారు.

„బిల్లులోని అంశములిట్లున్నవి:—ప్రతిజిల్లా కలెక్టరును, లైసెన్సుపొందిన ఋణదాతల పేర్లుగలిగినయొక రిజిస్టరును తయారుచేసియుంచవలెను. ఈబిల్లుచట్టముగా అంగీకరింపబడినపిదప రిజిస్టరులో పేరులేని (లైసెన్సులేని) ఋణదాతయొసగిన ఋణములను, మరలఅతడు రాబట్టుకొనజాలడు. అతడు కొనితెచ్చుకేసులు ఏకోర్టును విచారింప అంగీకరింపగూడదు.

2. ఋణస్థునియొక్క పూర్వులుచేసిన ఋణముల వడ్డీకొను తదనంతరముల స్త్రీ రక్షితములగు భూములను స్వాధీనపరచుకొనవీలులేదు.

3. కోర్టువారి నిర్ణయమైననుగూడ ఋణస్థుని సంసారపోషణకు తలయొకని కలెక్టరుతోసుమంత భూమినిమాత్రమే ఋణదాత స్వాధీనపరచుకొన వీలులేదని కలెక్టరు తాత్కాలికముగా శాసించవచ్చును.

ఈబిల్లు పంజాబుఋణనివారణ బిల్లునకు తోడుగనుండును. పంజాబు ఋణనివారణ బిల్లుకింకను గవర్నరు అనుమతి యొసగలేదు. (ఆంధ్ర)

బాకీనిమిత్తము పిల్లనెత్తుకొని పోవుట

అలహాబాదు మార్చి 4:—

కొత్త ఇన్స్పెక్టరు బదలాయింపుపొందిన హసన్ అనువారి పనిపిల్లను చెత్తుకొని కలకత్తా పారిపోయెనను నేరము మనిషిపై ఆరోపింపబడెను. తనచేతములోని బాకీనిమిత్తము పనిపిల్లను తాను తీసుకొని వెళ్లితిననియు, పిల్లకుహానిచేయుట తనయుద్దేశము కాదనియు పనిమనిషి మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో తననేరమును సమర్థించుకొనెను.

జాబులు

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులకు హెచ్చరిక

బ్రిటిషాంధ్ర పత్రికల వైఖరి

మన రాష్ట్రములో తమ పత్రికల ప్రచారము కావలెనని కోరని ఆంధ్రుడుండడు. ఇం తక్కువ ఆంధ్రులలో కొన్ని వందల పత్రికలైనా అమ్ముడుపోవా లెను అని పత్రికాధిపతులు అనుకొనుట సహజమే. కావుననే మన రాష్ట్రములో అనేకమంది బ్రిటిషిండియాలోని అనేక ఆంధ్రపత్రికలను తెప్పించుచున్నారు. కాని వారలు బ్రిటిషాంధ్రపత్రికలను ఎందుకు తెప్పించుట, వానివలన లాభమేమి అని ఆలోచించరు. మన రాష్ట్ర పత్రికలను, మనలను, మనకష్టసుఖములను ఆ పత్రికాధిపతులు విచారించ కొనరు. అచ్చటి ఆంధ్రప్రముఖులు మనగోడు పట్టించుకొనరు. [illegible] కలిగినవారు, ధీమాకంపెనీవారు, చందాలకై [illegible] వారు, వేదాంతులు, ఉపదేశకులు, మున్నగువారు మనదేశమునకు యాత్ర చేసి ద్రవ్యము సంపాదించుకొని పోవుదురు. ఒక పత్రికాధిపతి [illegible] మన రాష్ట్రములో ప్రచారము చేసెనా? గ్రామ గ్రామములలో స్వయం పాకం చేసి తన పత్రిక చందాదారుల కొరకు తిరిగి సంచారము చేయుచుందురు. ఇట్టివారందరి వలన మనకు సాయము చేయునదేనా? [illegible] బ్రిటిషాంధ్రులవలన చందాలవలనే ఏ కొంచెమైనా సహాయము కలుగునా? [illegible] చెప్పుడు.

కావున నే చెప్పునదేమన, మన రాష్ట్రములోని ఆంధ్రులకై మనమే పాటుపడవలెను. ఈ సంవత్సరము కొత్తగా [illegible] అనుచు తెప్పించి చదువుటవలన ఏమిలాభము? యీ దిగువ నిదర్శనములు.

ఆంధ్రపత్రిక

నాటకరంగములో మన రాష్ట్రవార్తలను గూర్చి [illegible] సంపాదకీయములు ఎవరితో [illegible] ఆంధ్రపత్రికయందు గాని యేమాసపత్రికయందుగాని [illegible] వచ్చునా?

కృష్ణాపత్రిక

మన రాష్ట్రములో ఏకొందరో మాత్రమే కృష్ణాపత్రికను తెప్పించుదురు. కాని సంవత్సరములో ఒక్కసారైనా ఈ రాష్ట్రాంధ్రుల దర్శనము చేసెనా? [illegible]

ఇతర పత్రికలు

గ్రంథాలయ సర్వస్వము, భారతి, శారద, ప్రతిభ, చిత్రగుప్త, వినోదినివంటి పత్రికలు [illegible] మన రాష్ట్రాంధ్రులలో [illegible] నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల సమస్య కొరకు వానిలో ఒక్కసారైనా చర్చించినారా?

ఇక్కడ విషయము చేమన—నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులు [illegible] తెలుగు తెలియనివారని [illegible] అనే కోటి ఆంధ్రులు కలరు.

ఏమైనా ఇంచుమించు మాసపత్రికలు కలవారుగ నున్నవి. భారతి, ప్రతిభ, సమదర్శిని, ప్రజామిత్రి, గృహలక్ష్మి [illegible] కలవు.

అయితేనిజాం రాష్ట్రాంధ్రులను గూర్చి వ్రాసిన సమస్యలున్నవా? వారికిమారాజకీయము ఇబ్బందులన్నవి? వారివిషయమై వ్రాసిన వారెందరు? నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల వారికి [illegible] పత్రికలు వచ్చినవా? [illegible]

పత్రికలలో ఆంధ్రులు తమ పత్రికలపై ఈ పక్షముతో అనుకొన్న [illegible] ఏమియు తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నించుచు [illegible] వ్రాసి [illegible] చేయవలెను [illegible] పత్రికాధిపతులు అంటి మాటలు వెలువడుచుండెను. [illegible] తెలుసునా? ఆనందమే!

మొన్న నే వసీను గర్తి [illegible] పత్రికాధిపతులకైన తెలిసెనా?

గంపెడన్ని వారు [illegible] పాఠకులను పోలీసువారిపట్ల యనుమానించిరి [illegible] లేకపోవుటచేత తెలియును.

ఇక్కడి న్యాయస్థానములలో ఉద్యోగులు, వకీళ్లు, దస్తావేజులు, నోటీసులు, సాక్ష్యములు యెందులో [illegible] బ్రిటిషిండియా యందు ఇంగ్లీషులో జరుగు [illegible] పత్రికలు [illegible] ఎందుకు తెలియదు? [illegible] కలుగునా? [illegible] రెండు మూడు పత్రికలు తెలుపు [illegible] యుండరా?

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల సభను ద్వితీయ మహాసభను అంధ్ర పత్రికలు [illegible] ప్రకటించెను, ఒక్కొక్క పత్రిక ప్రకటింపలేదు. ఏల? ఏలనో?

కృష్ణాజిల్లా సభ [illegible] కృష్ణాపత్రిక ప్రకటించెను. ఆంధ్రపత్రిక, ప్రజామిత్ర, నవశక్తి మొదలగు పత్రికలలో చూడుడు. [illegible] ప్రకటింపలేదు. ఆయితే ఈ తారతమ్యమేల? [illegible] ప్రకటింపలేదు? [illegible] కృష్ణాంతరం మహాపాపం కావున నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులు తమ యొక్క సాను భూతి పత్రిక లేదో. [illegible] పత్రికలో తమ కష్టసుఖములను ప్రకటించుట [illegible] మాకు ఉపయోగించునట్టి పత్రిక లేదో గమనించి వారిని నిందించి చెప్పవలెను. కాకున్న గమనించవలెను పత్రికాధిపతుల పక్షమున వారిని చెప్పవలెను. కార్యదర్శిని నాటికి [illegible] చూపవలెను. [illegible] అనిహెచ్చరించుచున్నాను.

భావకవి బాదుమర్తి వంకయ్య గారు

వీరశైవ ధర్మోన్నతి పరిషత్తు

స్థలము: ధర్మనాల్. జి. షోలాపూర్

అధ్యక్షులు: పండిత, చిదిరేమరము వీరభద్రశాస్త్రి గారు

గతసంవత్సరము జరిగిన ప్రథమ పరిషత్తువలన వీరశైవులలో నొకప్రబోధము కలిగినది. ఈ సంవత్సరము నను ఫాల్గుణకృష్ణ అమావాస్య మంగళవారము [illegible] సోలాపురమునకు [illegible] ధర్మనాల్లో [illegible] జరుపుటకు నిశ్చయించినారు. [illegible] విద్వాంసులు, వైదిక లేఖకులు పరిషదధ్యక్షులైన శ్రీ చిదిరేమఠము వీరభద్రశాస్త్రిగారు, సభ్యులు [illegible] జిల్లాలనుండి [illegible] ఈ సందర్భమున [illegible] గువ్వలగ్రామము [illegible] ప్రయాణించినవారలు ధర్మనాల్ పట్నమునకు రావలెను.

ఇట్లు
వారికోటి మఠము, వీరభద్రయ్య
హైదరాబాదు, దక్కన్.

హిందూ స్మశానవాటిక
నల్లవాగు

శ్రీయుత గోలకొండపత్రిక అధిపతి గారికి,

అర్యా,

తమ పత్రికలో హిందూ స్మశానవాటిక, నల్లవాగును గూర్చి ఉపసంఘము ఏర్పాటు గావించినట్లుగా చూచియుంటిని. దానితో ఎంతో సంతోషమైనది. [illegible] ఆంతర్యము [illegible] అలభించుటకై [illegible] ప్రభుత్వాని కమిటీ [illegible] ఉపసంఘము వారికిని, కమిటీ అధ్యక్షులైన పురజనులందరికి వినయపూర్వకముగా ప్రార్థన.

ఇట్లు
[illegible]

జిల్లాలవార్తలు

కొలపాక

(స్వకీయ విలేఖరి)

30—X—38

కాలస్థితి

[illegible] క్రమముగా తాయియున్నవి. [illegible] చేయు. చేద కాపులలో గ్రామములలో [illegible] యున్నది. [illegible] పంటలు [illegible] కరవు.

మహాశివరాత్రి

[illegible] మహాశివరాత్రి యందు [illegible] గ్రామములు [illegible] పండుగ [illegible] సంవత్సరముల [illegible] దీపములు వెలిగించుదు [illegible] కాంతి జరిగినది.

రథోత్సవము

ఈ సంవత్సరము చందాలు చేసి క్రొత్తరథము తయారు చేయబడినది. ప్రతిష్ఠ పాల్గుణ శుద్ధ బుధవారము నాడు [illegible] సంవత్సరము చందాలు [illegible] రథోత్సవము జరుగు [illegible] ఈ సంవత్సరము నుండి ఉత్సవము క్రమముగా జరుగు టకుగలదు.

పుర పాఠశాలయద్ధ్యము

[illegible] పాఠశాల [illegible] విద్యార్థులకు [illegible] పాఠశాలకు [illegible] వారు [illegible] ఆదర్శ [illegible]

భూమిశిస్తు

ఈ సంవత్సరము [illegible] భూమిశిస్తు [illegible] రైతుల దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను [illegible] అనుగుణమైనను [illegible]

ఉపాధ్యాయుడు ఉపాధ్యాయుని కత్తితో పొడుచుట

[illegible] గణపతిరావు (జిల్లామక్తల) [illegible] మాధ్యమిక పాఠశాల యందు [illegible] కత్తితో పొడిచెను. గణపతిరావు [illegible] ఉపాధ్యాయుడు [illegible] పోలీసువారికి తెలియజేయగా [illegible] గణపతిరావు [illegible] వైద్యశాలలో చేర్పబడెను.

మాధ్యమిక పాఠశాల నూతన నిర్మాణ భవన ప్రవేశోత్సవము

(విలేఖరి)

రిద్దికోట 30-X-౪౫

దయామయులగు ప్రభుత్వమువారు [illegible] రూపాయల వ్యయము చేసి ఇచ్చట మాధ్యమిక పాఠశాలకు నిర్మించిన భవన ప్రవేశోత్సవము నకై ఇచ్చట స్థానిక ఉద్యోగులును విద్యార్థిమాతలును, [illegible] ఉదారముగా విరాళము లొసగిరి.

ఉత్సవము [illegible] తారీఖున మాధ్యమిక పాఠశాల భవనముతో జరుపబడెను. ఈసందర్భమున ఏర్పరచిన పోటీలు [illegible] కరీంనగరం, [illegible] పాఠశాలలవారిని భువనగిరి మద్దూరు, [illegible] మాధ్యమిక పాఠశాలలవారిని ఆహ్వానించిరి [illegible] (Fotball) [illegible] [Badmenton] [illegible] మ్యాచ్ జరిగెను [illegible] (Champion) [illegible] (Long jump) [illegible]

[illegible]

కిన్నరకంఠ, గానాలతో సభ [illegible] మధురాహారము, ఫలాదులతో సత్కరించిరి.

నేలకొండపల్లి గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణ

అయ్యలారా! ఆంధ్రప్రియసోదరులారా!

నేలకొండపల్లి గ్రంథాలయము నామధేయము శ్రీవిరాట్రాయాంధ్ర భాషానిలయము. ఈభాషానిలయము [illegible] సంవత్సరమున స్థాపింపబడి [illegible] సంవత్సరముల వాటిలో నామమాత్రావశేషముగా నుండెను. ఇట్టి గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణమును గురించి [illegible] ప్రయత్నములు కొందరు యువకులు [illegible] విరాట్రాయాంధ్ర భాషానిలయము [illegible] పెండ్యాల [illegible] శాస్త్రిగారిని అధ్యక్షులుగను, [illegible] పెండ్యాల సత్యనారాయణశర్మగారిని [illegible]

[illegible]

ఇట్లు

పెండ్యాల సత్యనారాయణశర్మ

కార్యదర్శి.

మల్లారెడ్డిపల్లె

[illegible] వీరన్న పంతులుగారి సంచారము

[illegible]

పద్మాలవారి [illegible]

[illegible]

గుట్టరెడ్డిగూడెము

[illegible]

[illegible]

కాజిపేట స్టేషన్

[illegible]

సింగరేణి కాలరీ

[illegible]

తిరుమలకొండలో గద్వాల మహారాణిగారు చేయించిన ఉత్సవము

[illegible] గద్వాల మహారాణిగారు [illegible]

కొందరు సర్కారుఉద్యోగుల అరెస్టు

[illegible]

కరీంనగరము గ్రామపునరుద్ధరణము

(ప్రభుత్వాధికారులపర్యటన) [illegible]

[illegible] (P W D) [illegible]

స్థానిక వార్తలు

యువరాజు గారికి సేనల విందు

హైదరాబాద్ [దక్కన్] ౫-౬-౧౩౪౮.

హైదరాబాద్ సైన్యపు గొప్ప ఉద్యోగస్థులందరపున ఫతే మైదానమందు తేది ౨౨ ఆదివారము సాయంత్రము మేజర్ జనరల్ వాలాషాన్ షహాబాదా నవాబు ఎల్ జంగ్ బహాద్దర్ కమాండరిన్ చీఫ్ అసాకర అసఫీ గారు విందొసంగిరి. ఇందు ప్రభుత్వ గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, సైన్యాధిపతులు వచ్చియుండిరి. మహాబ్బాబియా గ్రౌండు స్పోర్ట్స్ రంగురంగుల పతాకములతో చక్కని చిత్రవిచిత్ర కాగితములు పుష్పమాలల తలతో అలంకరించబడియుండెను. యువరాజదంపతులు కూర్చుండుటకు ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పరచబడియుండెను. సైనిక బాదరములలో గొప్పవారికొరకు ప్రత్యేకాసనములు ఏర్పరచిరి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు అయిదారువందల మంది వచ్చియుండిరి. కొంతసేపటికి యువరాజదంపతులు విచ్చేసిరి. ఒక అర్ధగంట ముగిసినపిదప అరబ్బుల యొక్క నృత్యము చూపించిరి. అనంతరము యువరాణిగారికి సందర్భమున నవాబు బహాదర్ గారు యువరాణిగారికి పుష్పమాలను వేసిరి. శ్రీయువరాజుగారు యింతమందు అభిమానముతో వచ్చినందులకు నవాబు జంగుగారు వారికి పుష్పమాలను వేసిరి. అనంతరము రాత్రి సమావేశ్యాము చిత్రము సైగాన తేపితో ముగించిరి.

సైకిల్ యాత్రికుడు

శ్రీ రేంద్రలాల్ బాసు అను యువకుడు (౨౫ సంవత్సరముల వయస్సు) బర్మాలో సత్యాగ్రహ ౧౯౩౮లో బయలుదేరి ఇండియాలో ప్రవేశించి అక్కడనుండి బెంగాలు, మధ్యరాష్ట్రములు, ఢిల్లీ పశ్చిమోత్తరసరిహద్దు రాష్ట్రములు, మొదలైనవన్నియు సైకిలుపైన సంచరించి అక్కడనుండి బొంబాయికి, బొంబాయినుండి పూనా, షోలాపూరుమీదుగా ౯ మార్చి ౧౯౩౯లో హైదరాబాదునగరము చేరినారు. ఇప్పటికి ౧౫౦౦౦ మైళ్లు సైకిలుపై ప్రయాణము చేసియున్నారు. వీరి సైకిలు ప్రయాణోద్దేశము ౧౫౦ గంటలు విడువకుండ ప్రయాణము చేయుటకు సిద్ధపడుటయే. వీరు ఢిల్లీలో ౫౦ గంటలు విడువకుండ సైకిలుపై ప్రయాణము చేసి పోటీలో మొదటి బహుమానము పొందియుండిరి. అట్టియువకుడు యీ హైదరాబాదునగరములో ౩౦ గంటలు విడువకుండ సైకిలుపై ప్రయాణము చేయుటకు పోటీ చేయదలచియున్నారు. సైకిలు ప్రయాణ విశేషములు తెలిసినవారు మన హైదరాబాదులో యిట్టిపోటీ ఏర్పరచుట మంచిది. వారి విశేషములు బాబు అమృతలాల్, యం. యే. ౫౪౪ అజంజాహి రోడ్డు కాచిగూడా అను అడ్రసులో నరేంద్రలాల్ బాసు గారినుండి తెలుసుకొనవచ్చును.

సనాతనధర్మసభ

కీర్తిశేషులైన ధర్మవీర సర్ రాజా బన్సీలాలు గారి ఆత్మశాంతికొరకై ఒకసభ ఆదివారము ౧౩౪౮ పాలునాడు జరిపియుండిరి. కీర్తిశేషుల గుణములు ఉదారము వీరి భక్తి విషయమై పరమాత్ముని గురించి ప్రార్థించిన మందిలివారి వివరము. శ్రీయుత ముకుందదాసు మోదీ రాజా బాయి గణపతులాలుగారు, రెల్వే పేట్ సర్ కొత్తందారాముగారు, పండిత లక్ష్మీనారాయణశర్మగారు, పండిత సత్యనారాయణ సర్మ మిరురు మొలాజాగా, పండిత రాంచందర్ రావుగారు హైకోర్టు వకీలు, పండిత హరినారాయణగారు శర్మ మరికొందరు ప్రముఖులు సభనలంకరించియుండిరని తెలియుచున్నది.

కీర్తిశేషులైన శ్రీరాజా బన్సీలాలు మోతీలాలు గారి పరివారము ఆత్మశాంతికొరకు ప్రార్థించుటకుగాను లాల్‌దర్వాజాలోనున్న హిందూమహావిద్యాలయమువారు ప్రార్థన గావించిరి. కీర్తిశేషుల పుత్రశోకమును శాంతిచేయుటకు దైవమును ప్రార్థించిరని తెలియుచున్నది.

ఆటలు

ఉడుముఘవా పండగ సెలవుదినములలో ౧౫ ఆదివారమునుండి ౧౯ ఆదివారమువరకు మహాకమా మాల్గుజారి సత్యాగ్రహ అన్నవారి పోస్టర్లు నిజాంకాలేజి గ్రౌండులో జరిగిన పోటీలు గెలిచెను గొప్ప ఉద్యోగస్థులు [illegible] విచ్చేసెను.

వడగళ్లు కురిసినవి

హైదరాబాదు (దక్కను) ౫-౬-౧౩౪౮ ఫ.

కర్నూలు నవాబు గారి జాగీరులో వడగండ్లు కురిసినవి. పంటలకు విశేష నష్టము కలిగినది. వడగండ్లు, మరియు యితర సామానులు చెడి సుమారు ఒక లక్షరూపాయలవరకు నష్టము జరిగినదని అంచనా వేయబడినది. ప్రాణనష్టము కాలేదని తెలియుచున్నది.

శ్రీసంఘమువారి విందు

తేదీ అనోపేనియా తరఫున ౪ ఆదివారము ౧౩౪౮ సాయంత్రము ౭ గంటలకు బారాదారి ఖానవ్ గారికి విందుచేయబడినది. ప్రభుత్వాధికారుల ఉన్నతోద్యోగులు వచ్చియుండిరి. తేదీ హైదరీగారు సభవారికి స్వాగతముసంగబడెను. ఖాదిధారి బాలాసింగారు తమఉపన్యాసములో హైదరాబాదునకు కొన్ని విషయముల ఉపన్యసించియుండిరని తెలియుచున్నది.

షరీఫ్యాత్ పసా మెహర్బానులోద్దీన్ సాహెబ్ అల్లావుద్దీను గారి గోల్కొండ సర్కారువారి నర్సాపురములో జరుగుచుండిన సమావేశము, సాయంత్రము తేదిని గ్రంథ నిషేధించబడినది. ఇప్పటికి ఖాజీసాహెబ్ గారు సమాఖ్యపాదిని సాధించారు. షరీఫ్యాత్ సమాఖ్య ఉత్తరువు సభయందు పరిగణించుటకు అనుమతింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

విద్యావిధాన సంస్కరణ కమిటీ

పాఠ్యముద్రించుట పునః ప్రారంభము

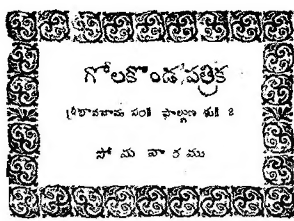
హైదరాబాదు (దక్కను), ౫-౬-౧౩౪౮ ఫ.

విద్యావిధాన సంస్కరణ కమిటీయొక్క పని ఖాన్ ఫజల్ మహమ్మదు గారి అనారోగ్యస్థితివల్ల కొద్దికాలముగా ఆగియుండెను. ఇప్పుడు మళ్లీ ఆరంభము కాగలదు. కొంతమంది సాహిత్యములకోసము బయలుదేరి యిందులో ప్రజావిద్యాసాధకుల యొక్క కార్యదర్శి కూడా చేరియున్నాడు.

హైదరాబాద్ దక్కన్ క్రొత్త విద్యావిధానమును మార్చుకొరకై హిందూప్రజల సాయిసభల గావించిన ప్రకటన హిజ్ ఎగ్జాల్టెడ్ హైనెస్ ప్రెసిడెంట్ హైదరాబాదు మరియు తదితర గొప్పవారి సభలయందు కూడా పంపబడినదని తెలియుచున్నది.

హైదరీగారి నటీమణి

౧ ఆదివారమునాడు యుదయము ౧౦, ౧౧ గంటలకు హైదరీపతిగారు నాంపల్లి స్టేషన్ వచ్చియుండిరి. మిస్ అమినాబాయిగారు వారిని కలుసుకొని టీఅనంతరము అరగంటవరకు నిలిచి దర్బారు యొక్క సభలను చేసి వెళ్లినారని తెలియుచున్నది.

డా॥ మెకన్జీగారి ఉపన్యాసము

—:—

మొన్న ఉస్మానియా గ్రాజుయేట్లకు తమ స్నాతకోపన్యాసమిచ్చుచు డాక్టరు మెకంజీగారు కొన్ని ముఖ్యవిషయములపై తమ యభిప్రాయమిచ్చినారు. అందు వారు సెలవిచ్చిన యభిప్రాయములు వారియనుభవ విశేషములనుబట్టి యేమి వారినద్బుద్ధినిబట్టియేమి చాలయుత్తమములుగాను అందరు గమనింపదగినవిగాను నున్నవి. అయితే మాకు ఒక్క విషయములో మాత్రము అభిప్రాయభేదము కలుగుచున్నది. ఈ యభిప్రాయభేదము అతిముఖ్యమైనది. (Fundamental) అందుచేతకొందఱకు కుతికటువుగానుండినను మా డాక్టరుగారు మాత్రము మా యుద్దేశము సత్యదృష్టిపై నాధారపడినదని గమనించి పునరాలోచనము చేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

అదేమన బోధనాపద్ధతి (Medium). డాక్టరుగారికి ఉస్మానియా విద్యావిధానములో ఇంగ్లీషుకన్న [illegible] ప్రాముఖ్యతయుండుటయు, [illegible] యుక్తమపద్ధతిగా నుండుటయు, విద్యార్థులందరు బాగుగా గ్రహించుటయు, బోధకులు బాగుగాబోధించుటయు నచ్చినదని సెలవిచ్చినారు. ఈ యభిప్రాయము వారిక్షేపేయకుండిన బాగుండెడిది. అది వ్యక్తిగతమేమైనను తాముఇప్పుడు [illegible] సంస్కారసంఘసభ్యులుగా నుండుటచే తామిట్లు సెలవిచ్చుటచే విచారణలో [illegible] కొంతవిలువ [illegible] నని మా యభిప్రాయము.

ఈరాష్ట్రములోని హిందువులేకాక కొందరు ముసల్మానులు సహితము ఉర్దూ తెలియనివారు కలరు. ముఖ్యముగా తెలంగాణాలోని జనాభా పట్టీలనుజూచినచో ముసల్మానులసంఖ్య చాల తక్కువగను, ఉర్దూ మాట్లాడువారిసంఖ్య దానికన్న తక్కువగనునుండుటచే హిందువులలో నొక్కరును ఉర్దూ మాతృభాషగా కలవారు లేరనియు, ముసల్మానులలో కూడ ననేకులు ఉర్దూ రానివారున్నారనియు బోధపడును. అటుకాదేని యీసంఖ్యాభేదములకర్థమేమియుండదు. కావున ఇట్టిహిందూ ముసల్మానులకందరికిని ఉర్దూబోధనాపద్ధతివలన నష్టమే కలుగునని నిశ్చయింపవలసివచ్చును.

ఈ విద్యాసంస్కారమునకు ముఖ్యులు డాక్టరు మెకంజీగారే. ఈరాష్ట్రములో నెన్నడును కనివినియెఱుగని—ప్రజాభిప్రాయముకనుగొనుపద్ధతిని—[illegible] డాక్టరుగారే! ఆపద్ధతివలన [illegible] నొక క్రొత్తమార్గే యుద్భవించినది. [illegible] అభిప్రాయములనిచ్చుటకు సిద్ధము [illegible] ప్రాతినిధ్యములనను, వార్తాపత్రికలును తమయభిప్రాయములను ప్రకటించినవి. ఇట్టి యభిప్రాయములలో ప్రజాసంస్థలవలన నీయబడినయభిప్రాయములకే విలువ హెచ్చు. వల్లి అది బహుజనాభిప్రాయముగానున్నది. ఇంకను [illegible] అభిప్రాయములనిచ్చువారలైయున్నారు డాక్టరుగారిపైననే సర్వమాధారపడియున్నదనిజను లనుకొనుచున్నారు. అట్టిచో డాక్టరుగారు తమ నిశ్చితాభిప్రాయములను ప్రకటించుటచేత జనులలో నవ్యాజేనిరుత్సాహము ప్రబలిపోయినది. విద్యావిచారణకమిటీవారిప్పుడే తమయభిప్రాయమును నిశ్చయించుకొనినారనియు, ప్రజాభిప్రాయములను గోరుటనామమాత్రమేయనియు, ప్రజలు ప్రజాసంస్థలు తమ యభిప్రాయములనిచ్చి లాభము లేదనియు కమిటీవారి నిర్ణయములు ముద్రణలోకూడ నున్నవనియు లేనిపోని యూహాపోహములు విద్యావంతులలోనే ప్రబలిపోయి యున్నవి.

మొన్ననే హిందూజనుల పక్షమున కాశీనాథరావు వైద్య హైకోర్టువకీలుగారు ఒకనివేదిక నంపించినారు. ఆవివరములను మా పత్రికలోను ప్రకటించినాము. అందుహిందువులు చూపించినకారణములు కేవలమూహామాత్రములు కాక ప్రత్యంశముకూడ అంకెలతో (౫౦ ఏండ్లఅంకెలతో) చూపింపబడినవి. అందుచూపించినవానిలో ౧౮౮౧ లో హిందువులలో ౧౦౦౦కి ౩౩.౭ గురు విద్యావంతులనియు, ౧౯౩౧ లో హిందువులలో ౧౦౦౦కి ౩౩.౩ గురు విద్యావంతులనియు అనగా ౫౦ ఏండ్లక్రిందట ఇప్పుడు విద్యపైఖర్చు చేసినదానిలో నాల్గవభాగము ఖర్చుచేసినప్పుడు హిందువులలో హెచ్చువిద్యావంతులు ౫౦ ఏండ్ల తర్వాత క్రమముగా హెచ్చుటపోయి క్రమముగా విద్యావ్యయము హెచ్చినకొలది, హిందువులలో విద్య క్రమముగా తక్కువయగుటయు, చూపి దానికి కారణములనుగూడ చూపించినారు.

ఉస్మానియా విధానము వచ్చినతర్వాత వైద్యశాలలోకూడ ఉర్దూభాషనే ప్రధానముగా పెట్టిరి. దానిఫలితము శోచనీయముగానున్నది. పూర్వము ఇంగ్లీషులో వైద్యవిద్యనిచ్చిన కాలములో హిందూ స్త్రీలు, క్రైస్తవులు, పార్శీలు చదువుకొనుచుండిరి. ఉర్దూ పర్యాయైనతర్వాత మాయెరిగినంతవఱకు ఒక స్త్రీ కూడ చేరకపోయెను. హిందూ, క్రైస్తవ, పార్శీ స్త్రీలకు ఉర్దూరాదు. ఉర్దూవచ్చిన ముసల్మాను స్త్రీలు [illegible] కారణములవల్లనో చేరకపోయిరి. ౧౦౦ లక్షల జనులకు మనరాష్ట్రములో స్త్రీడాక్టర్లతో పనియే లేదా? [illegible] స్త్రీడాక్టర్లను దిగుమతిచేయుచుండవలెనా? ఆ బయటినుండి వచ్చినవారుకూడ ఉర్దూరానివారే! ఇంకేమి?

రెండవవిషయము శాస్త్రభాషా విషయము. మనకు స్వతంత్రముగా వైద్యగ్రంథములు ఉర్దూలోగాని దేశభాషలలోగాని వ్రాయ శక్తిలేమి ఇంగ్లీషుగ్రంథములచే తర్జుమా చేసుకొనవలెను. పాపము తర్జుమా కచ్చేరివారు ముప్పదియేండ్లు పనిచేసి నూతనశబ్దసృష్టిచేసి ౮-౧౦ యేండ్లకొకగ్రంథము తర్జుమాచేసి అచ్చుకొట్టువరకు ఆగ్రంథము యొక్క ఇంగ్లీషుమూలగ్రంథము ౮-౧౦ ఆవృత్తులు మారి పనవఆవృత్తికి సంపూర్ణముగా నూతనరూపముదాల్చి అచ్చగును. ఇదిరంకులరాట్నము (Vicious circle) అటగాసుండును ఎన్నటికిని ఈరెంటుకలియనేరవు. కావున వైద్యశాఖలోగూడ ఉర్దూ యుండవలెనని డాక్టరు మెకన్జీగారు వాదింతురా? ఇన్నిండ్లనుండి ఉర్దూభాషయందు ఉస్మానియా వైద్యవిద్యాశాలయందుబోధించినను వైద్యవిద్యార్థులెవ్వరును ఉర్దూలో (పిస్క్రిప్షన్) వ్రాయుటచూడలేదు. అవసరమైనపుస్తకమేయు ఉర్దూతర్జుమా గ్రంథములను తెరచిచూడబోరు. ఈయంశము బాగుగావిచారింపదగినది.

ఆవిధముగా స్త్రీవిద్యాసమస్య విచారింపవలసినది. ఈరాష్ట్రములో హిందూస్త్రీలు సుమారు ౯ ౧౦ లక్షలకలరు. ఇంతమందికి సంబంధించిన విద్యాసమస్యను చులకనగా త్రోసివేయరాదు. దానివిషయమింకొకసారి విపులముగా చర్చింతుము.

ఉర్దూవిధానమువలన హిందువులకు నష్టము కష్టము, ఇబ్బందికలదని రాష్ట్రహిందువులేకాక బ్రిటిషిండియా హిందువులును, టైమ్సుఆఫ్ఇండియావంటి జగద్విఖ్యాతపత్రికలును, లార్డుఇర్విన్‌వంటి వైస్రాయీలును, బార్టన్‌వంటి రెసిడెంట్లును సెలవిచ్చినారు. ఇటీవలనే ఇండియన్ ప్రిన్సెస్ అను గ్రంథమును ప్రకటించిన మనపూర్వము హైదరాబాదు రెసిడెంటుగారగు సర్ విలియం బార్టనుగారు హైదరాబాదు అనుప్రకరణములో ఇట్లు సెలవిచ్చినారు. "సర్ అక్బర్ హైదరీగారు దేనికి మూలపురుషులో, అట్టిఉస్మానియా విద్యాపీఠము ముసల్మానులు కానివారికి (Non—muslims) అనేకులకు అసంతృప్తి కారణముగా నున్నది."

ఏదియెట్లున్నను మెకన్జీగారి యుపన్యాసములో నీవిద్యాబోధనాపద్ధతిపై గావించిన చర్చ రాష్ట్రీయులలో సంచలనముకలిగించి హిందువులలో నిరుత్సాహము అసంతృప్తి కలిగించినందులకు మాకు చాలవిచారము కలుగుచున్నది.

—

ఉస్మానియా స్నాతకోత్సవము

—

గతసోమవారము మార్చి ౭వ తేదీనాడు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమున [illegible] ఉస్మానియా పట్టభద్రుల స్నాతకోత్సవము జరిగెను. మేజ- జనరల్ [illegible] బహదూరుగారికి [illegible] స్వాగతమిచ్చుటకై కార్యక్రమము [illegible] అలంకరించబడెను.

[illegible] బహదూరుగారికి స్వాగతమిచ్చిరి. తర్వాత [illegible] ఆయా ఫ్యాకల్టీల డీనులు పట్టములు [illegible] అనుమతిపొందిరి. తర్వాత [illegible] సభ [illegible] పోయిరి. [illegible] మహారాజా [illegible] బహదూరు [illegible] ప్రధానమంత్రి [illegible] సర్ [illegible] బహదూరు [illegible] అనుమతి [illegible] అనేక [illegible] ఇంజినీరింగు విజ్ఞానము), [illegible] తాత్కాలిక [illegible] విజ్ఞానము, మరియు [illegible] — ఇది చాక్యక్రమము.

[illegible] నవాబు సర్ అక్బరు హైదరీ [illegible] నవాబు [illegible] బహదూరు [illegible] తాత్కాలిక వైసుఛాన్సెలరు) డాక్టరు ఎ. ఎచ్. మెకన్జీగారు, కొన్ని నిమిషములవరకు [illegible] తర్వాత ఛాన్సెలరు పట్టప్రదానము చేయించుచున్నారు. [illegible] ఛాన్సెలరుగారు పట్టప్రదానము చేసిరి.

[illegible] ఎం. ఏ. లు, ఇద్దరు బి. ఏ. లు, [illegible] ఏ. లు, వైద్యములో [illegible] బి. ఏ. [illegible] ఏ. లు, విద్యాబోధనలో పట్టమును [illegible] ఏ. లు. [illegible] బి. ఏ. లు, (అందులో యిద్దరు స్త్రీలు) [illegible] ఎం. యస్సి, [illegible] బి. యస్సీలు ఇట్లు పట్టములుస్వీకరించిరి.

[illegible] బి. ఏ. డిగ్రీయిచ్చినప్పుడు అందరును [illegible] కొనిరి.

స్త్రీలకియ్యబడిన బహుమానపతకములకు [illegible] గ్రహించిరి.

[illegible] బహదూరు [illegible] బంగారు పతకములు, బి. ఏ. లో [illegible] వేగంగా [illegible] వచ్చెను.

సర్ అక్బర్ హైదరీ [illegible] బంగారుపతకములు [illegible] బి. ఏ. గారికిని, బి. కన్నయ్య [illegible] ఎం. యస్సి. గారికిని [illegible] బి. యస్. గారికిని [illegible] మెకన్జీగారు ఉపన్యసించినతర్వాత సభ ముగిసెను.

—

గద్వాలలో వివాహ మహోత్సవము

గతగురువారమునాడు సాయంకాలము వాంఛవిల్లిలో వైభవోపేతముగా శ్రీ. శ్రీ గద్వాల మహారాణీగారి, భవనమంతయు విద్యుద్దీపములతో, తోరణములతో శోభాయమానమై కనబడుచుండెను. అనాడు శ్రీ గద్వాల మహారాణీగారి ద్వితీయ పుత్రికయగు శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మగారికి వివాహ మహోత్సవము జరిగెను. [illegible]

భవనము ముందు ఆవరణములో [illegible] గొప్ప పందిరి వేయబడెను. [illegible]

[illegible] గొప్ప గొప్ప ఉద్యోగులు, జాగీర్దారులు, ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. [illegible] రాజా బహద్దర్ వెంకటరామారెడ్డి, [illegible] గద్వాల సంస్థానము [illegible] ఆహ్వానితులు [illegible]

[illegible] వారికి వివిధ రకములుగా గానము ఏర్పాటు చేయబడెను.

[illegible] వివాహ మంత్రములు జరిగెను. [illegible]

రెడ్డి విద్యార్థులకు విందు

ఈ వివాహ సందర్భమున రెడ్డి విద్యార్థి వసతిగృహము [illegible]

విద్యాభ్యుదయము [illegible]

[illegible] శ్రీ. శ్రీ. గద్వాల మహారాణీగారు [illegible] శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మగారి శుభ వివాహ మహోత్సవ సందర్భమున [illegible] పంపియున్నారు. శ్రీ మహారాణీగారి [illegible] వారికి కృతజ్ఞతలు తెల్పుచు [illegible] శ్రీ మహారాణీగారికిని ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములు కలుగునట్లు భగవంతుని వేడుకొనుచున్నారము.

పేరుమార్పుట

[illegible] వాలాజా [illegible] ప్రసిద్ధి [illegible]

జాగీర్లలో మార్పులు

[illegible] జాగీర్లలో [illegible] రూపాయలు [illegible] తెలియుచున్నది. [illegible]

[illegible] జిల్లా [illegible] జాగీర్దారు [illegible] రూపాయలు [illegible]

మరణము

[illegible] తెలియుచున్నది.

కథలేమిచేసెను

అయ్యా!

తమ ప్పత్రికలో మొన్న ప్రకటించినవార్తయేమన భారత రామాయణములలోని నీతికథలను పాఠ్యగ్రంథములలోనివి బాలురకు చదివింపగూడదని మన విద్యాశాఖవా రాజ్ఞాపించిరనని హిందూసంఘ సమితిపక్షమున పంపబడిన విద్యానిశే దికలో వ్రాసియున్నారు. అది. ఆదివిజను. కొమన్న యెడల వారిట్లు ధైర్యముగా వ్రాయజాలరు? కాని అగస్త్యెదో యింతవరకు తాము తెలుపలేదు. ఈవార్తయే నిజమైన మీపాఠకుల కీసందేహములు తెలిపికొనదగినవని తప్పక కోరెదను. ఎట్లన.

౧. కేవలము భారత రామాయణ కథలుమాత్రమే నిర్వ్యములా? అట్లైన భాగవతము, విష్ణుపురాణము, మున్నగు నితర మహాపురాణములనుండి, యుపపురాణముల నుండి కథలు బోధింపవచ్చునా?

౨. ముఖ్యముగా భారతరామాయణములను పేర్కొనుట చేత వీనిలోనిలివాహ్యములగు కథలున్నవా

౩. కేవలము పురాణములే పరిత్యాజ్యములా? అట్లైన వేదముల లంతలికథలు, ఉపనిషత్కథలు, చెప్పవచ్చునా?

౪. వర్జనీయములైనవి కేవలము హిందూమత కథలేనా లేక ఇస్లాము, క్రైస్తవ,సిక్కు,పారసీక, యహూదీమత కథలు కూడ వర్జ్యములా!

౫. ఈవర్జ్య ద్వితయము హిందువులకా ముసల్మానులకా! లేక యుభయులకా!

౬. ఒకవేళ విద్యార్థులు పొరపాటునచదివి రేనిలేక ఉపాధ్యాయులు పొరపాటున చెప్పిరేని వారికేమైన శిక్ష లేర్పాటుచేసినారా?

౭. ఇప్పుడుండు పాఠ్యగ్రంధములలో నీకథలుండిన అవి మందుకుతీసివేసి ముద్రించునట్లు ఏర్పాటేమైన జరిగినవా? జరుగుచున్నవా? జరుగగలవా!

ఇత్యాదిశంకలు (అనుకంపలేయైనను) పత్రికలు తెలుపుకొనగోరుచున్నాను. విద్యాశాఖవారు దీనిసాధ్యాయాసాధ్యత తాము దెలిపినట్లుగా వాగస్తిని ప్రకటించుదురని కోరుచున్నారు.

ఇట్లు
శ్రీ॥ రామమూర్తి.

మాభూమిలో మేము చచ్చెదము

మాహద్దుకుమేము వచ్చినాము
ఇంగ్లీషువారిని యిక్కడ రోడ్లను వేయనీయము.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి అబ్సీనీల జవాబు

ఇండియా సరిహద్దులలో అఫ్రీదీల ఒక తెగవారుగలరు. వారు ఇండియాలో కలహాలు చేయుదురనుచు వారిని లొంగదీయుటకై యిండియాప్రభుత్వము వారు వారిపయి బాంబులు వేయుట అక్కడ సేనలుపోవుటకు రోడ్లు వేయుట ఇట్టివాటికిగాను ద్రవ్యమును అధికముగా ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. భారత శాసనసభలో కర్ఘ్యులు సరిహద్దులలో చేయుచున్న దీనిని విమర్శించిరి. నీ యిండియా వారికిది అసమ్మతమైనది యేలనన దానివల్ల ఇండియాకు అన్యథా గ్రామపునరుద్ధరణ మొదలగు కార్యములకు ఉపయోగించు ద్రవ్యము వ్యర్థముచేయబడుచున్నదని భారతీయులవాదము. అఫ్రీదీలు తమకురోడ్లువేయించవలెనని కోరుటచే రోడ్లువేయించుచున్నాము అని యీమధ్య బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారిచే వెల్లడిచేయబడెను. దానికిజవాబుగా అఫ్రీదీలు కొందరు ఒకఖండితపత్రమును ప్రకటించినారు. దానిని డాక్టర్ ఖాన్ సాహెబుగారు అసెంబ్లీలో చదివిరి. అందులో అఫ్రీదీలు తమకు రోడ్లుకావలెనని తాము బ్రిటిషుప్రభుత్వమును కోరియుండలేదనియు, తమపేరతో విన్నపములగల కాగితమేదైనను వచ్చియుండినచో అది ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటుచేసిన చారులనుండియే వచ్చియుండునవనియు చెప్పబడుచున్నది.

పుదనుం అబ్రకటన యిట్లు ముగియుచున్నది:

„అన్యాయము, సాహసమును మానుకొనవలసినదనిమేము బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారిని ప్రార్థించుచున్నాము. లేకపోయినచో చాల దురదృష్ట ఫలితములు కలుగవచ్చును. ఏలనన యిది చాలాకష్టదినములు ప్రతిజాతియు మేల్కొనియున్నది. ఇతరుల యిష్టముకొరకు స్వతంత్రము కనుండుటకు యత్నించుచున్నది. మేము ఆ తెగలవారము మాకు నాలుగు మేము మాసరిహద్దుకు వచ్చినాము. కాబట్టిమేము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారికేని యితరదేశములవారికేని స్పష్టముచెప్పుచున్నాము మేము యింగ్లీషువారిని అక్కడ రోడ్లను యెప్పటికిగాని కట్టనీయము మేము ఆక్రమించబడిన దాస్యములో చిక్కుటకు ముందే మాస్వతంత్రదేశములో వీరులముగనే మరణించెదము.

విందు

నవాబు మిర్జాయార్జంగ్ బహద్దర్ హైకోర్టు జడ్జి గారి కుటుంబము అలియావర్ జంగ్ గారి విందు ౧౯వ తేదీ మంగళవారము హైదరాబాద్ హైకోర్టు ఉద్యానవనములో విందుగావించియుండిరి. ఉద్యానవనమంతయు మిక్కిలిచక్కని ఏర్పాటులతో అలంకరించియుండిరి. విద్యుద్దీపములు కాంతిమంతముగా మిణుకుమిణుకుమనుచున్నవి భోజనముగనుకే యుటకు మిక్కిలిచక్కని ఏర్పాటులుగలరంగురంగుల జండాలు పతాకములు అతిథులకు కూర్చుండుటకు గాను కుర్చీలు బల్లలును ఏర్పరచబడియుండెను.

నవాబు మిర్జాయార్జంగ్ బహద్దర్ మీర్ సదీర్ అలీ అలీఖాన్ నవాబు నవాబుయార్జంగ్ బహద్దర్ నవాబు జీవన్ యార్జంగుబహద్దర్ నవాబు అక్బర్ యార్జంగుబహద్దర్ రాజాబహద్దర్ రాయబిశ్వేశ్వర్ నాథ్ గారు నవాబు నిజ్జామత్ యార్జంగుబహద్దర్ నవాబు మసాహెబుజంగుబహద్దర్ మౌల్వీ అబూసయ్యద్ మిర్జా సా॥ న్యాయాధిపతులు గొప్పవారి అతిథిసత్కారములు చక్కగాజరుపుచుండిరి. ఆనరబుల్ మిస్టర్ డి. జె. కెంజీ రెసిడెంటు బహద్దరు నవాబు మిర్జాయార్జంగు గారు పక్క స్వాగత మొసగుచు అపనులగావించిరి. బ్యాండు వాయిద్యము గావించిరి. నవాబు బసాలత్ జాహ్ బహద్దరుగారు వచ్చేసిరి. హైకోర్టు న్యాయాధిపతులందరు స్వాగతమొసగిరి. హేజము బహద్దర్ వాలాషాన్ షహజాదా నవాబు ఆజంజాహ్ బహద్దరుగారు యువరాణిగారు దుర్రెషహ్వారుగారు హాజా బేగంసాహెబాగారు ౫ గం॥ ౧౧౦ నిమిషములకు వచ్చేసిరి.

బ్యాండుయుక్తముగా న్యాయాధిపతులు తమకు స్వాగతమొసగిరి యువరాజదంపతులకు అనంతరము హిజ్ యెక్సలెన్సీ మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహద్దరుగారు దయచేసిరి. ఆనరబుల్ అలియావర్ జంగ్ యువరాణిగారు మరియు ఆనరబుల్ రెసిడెంట్ బహద్దరుగారు నవాబు మిర్జాయార్జంగు బహద్దరుగారు లోనికి ప్రవేశించిరి. అనంతరము విక్టోరియా స్టేట్ బ్యాండు కార్యక్రమము ప్రకారము ౧౧ గం॥ వరకు ఏర్పాటుగావించి అందరూ సంతసించిరి. అందరికి ఫలములు, ఐస్క్రీం పెస్ట్రీ లోనగునవి పలువిధములైన ఉపహారములు గావించిరి. రాజదంపతులు ౧౧ గం॥ వెళ్ళిరి. అనంతరము అందరు గొప్పవాండ్లు యింటిలోయుండగా ప్రభుత్వ బహద్దరు నవాబు మెహదీయార్జంగ్ బహద్దరు నవాబు ఖుద్రత్ నవాజ్ జంగుబహద్దరు నవాబు జౌహర్ జంగు బహద్దరు మౌల్వీ అబ్దుల్ హమీద్ సా॥ కర్నల్ ట్రెంచు మిస్టరు అరవముదయ్యంగారు నవాబు రహమత్ యార్జంగు బహద్దర్. అందరు గృహోన్ముఖులైరి.

కావలెను

మద్రాసు రాజధానియందును, హె. ఘ. వ. నిజాంగారి రాష్ట్రమంతటను పెట్రోలు, డీసెలు, ల్యూబ్రికేటింగు చమురులను అమ్ముటకు ఏజన్సీలను యేర్పాటుచేయగల ఛీఫ్ ఆర్గనైజరు ఒకడు కావలెను. ఈపనియందు ఉత్సాహముగల విశ్వాసయోగ్యులు మాత్రమే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

లజాకో ఆయిల్సు
(ఇండియా) లిమిటెడ్.,
బాలార్డు యస్టేటు, బొంబాయి.

హి॥ ఘ॥ వ॥ నిజాం ఎంథ్సానపు రైల్వే

ప్రకటన

౧౯౩౬ సం॥పు యీస్టరు సెలవులకు తగ్గింపుఛార్జిరిటర్నుటికెట్లు

౧౯౩౬ ఏప్రిలు ౧౦వ తేది శుక్రవారము మొదలుకొని ౧౯౩౬ ఏప్రిలు ౨౨వ తేదివరకు, రెండురోజులు కలిసి, ఎటువైపుగాని ౧౧౧ మైళ్ళకుపైబడిన ఎంతదూరమునకైనను పోనురాను ఉపయోగించు రిటర్నుటిక్కెట్లు జారీచేయబడును. మొదటితరగతికి రెండవతరగతికి ఛార్జి సాధారణముగాఒక్కవైపు ప్రయాణమునకు అగుఛార్జీకి అదనముగా అందులో మూడవవంతుకట్టినచో రానుపోను ఉపయోగించు టిక్కెట్లు యియ్యబడును. మూడవతరగతి ప్రయాణీకులకు సాధారణముగా ఒకప్రయాణమునకు అగుఛార్జియు దానికిపైనఅందులోనాల్గవవంతును చెల్లించినచో రానుపోను ఉపయోగించు టిక్కెట్లుయివ్వబడును.

ఈటిక్కెట్లను కొన్నవారు ౮ మే ౧౯౩౬ తేదిలోగా తిరిగిబయలుదేరిన చోటికి వచ్చి చేరవలెను.

వివరములను స్టేషనులవద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు ఆఫీసు
సికింద్రాబాదు (దక్కన్)
తేది ౨౭ ఫిబ్రవరి ౧౯౩౬

(ఆజ్ఞచేత)
చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్

గృహ పరిశ్రమలు

[కొండపాక కనకయ్య]

అర్థశాస్త్రము ఒకసారము. ఇందలివిషయములన్నిట ప్రశ్నలను గొప్పగొప్ప అర్థశాస్త్రవేత్తలు గ్రహించుచున్నారు. చిత్రవిద్యావిహీనులగు మనభారతీయసోదరులు అర్థశాస్త్రపరిస్థితులనేమి గ్రహింపగలరు. అర్థకష్టస్థితి దేశమును పీడించుచున్నది; దరిద్రతచేత దేశము క్షామదేవతకు ఆటపట్టయున్నది; పరిస్థితులంత నిరుత్సాహకరముగనుండుటకు కారణమేమి? [illegible] ఐశ్వర్యవంతమైన భారతదేశము [illegible] నాగరికాభివృద్ధియని పేరుతో [illegible] విదేశీయుల సమయానుకూలముగ [illegible] వైజ్ఞానిక [illegible] దేశీయులను, [illegible] ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి, భారతదేశమును తమ ఆరపడిపజేసికొని, సర్వవిధముల [illegible] డబ్బుకేని దాసదానిగా జేసినతర్వాత భారతీయులు వస్త్ర [illegible] సకలైశ్వర్యములను గోల్పోయిన, అనంతరము దేశగృహపరిశ్రమలు అంతరించుట ఒక్కింతయా?

తొల్లి భారతదేశమునను పరిశ్రమలను, చేతిపనులను, [illegible] ఇతరదేశములలోను పర్యటన [illegible] జరుగుచుండెను. అన్నివిధములైన ధాన్యములు, ప్రత్తి, వల్లము, ఊరగము, పట్టు మొదలగు అప్పటి సరకులు, పట్టుబట్టలు, ఉన్నివస్త్రములు, నూలుబట్టలు, నేయుటలో హిందూదేశవాసులను [illegible] అట్టి [illegible] దేశజనులకు లేదని చెప్పి [illegible]. కాశ్మీరశాలువలు ఢాకామల్లుబట్టలు, బందరుఅద్దకపు చీట్లు, బనారస్ పట్టుబట్టలు, మొదలగు సరకులు కోట్లకొలది ప్రతిసంవత్సరము యూరపుదేశములకు, పోవుచు, సాధనముంతయు హిందూదేశమునకు వచ్చుచుండెను. ఇట్లు ధనము దేశములో కివచ్చుటయే కానిపరదేశములకు, పోవుటకు లేనందున దేశము ధనసంపన్నమగుచుండెనను సందేహములేదు. అన్నివ్రాసెడిచరిత్రకారుని వ్రాతలను పరికించి చూచి అర్థశాస్త్రిగాంచి ప్రతిభారతీయుడు దేశదరిద్రమును గ్రహించుటలేదా; అట్టి అమోఘమైన పరిశ్రమ తెల్లవారికెట్లు చేసెను? అట్టి పరిశ్రమలన్నియు [illegible] [illegible] ప్రతిభారతీయుడు [illegible] ప్రతిమానవుడెఱుగును.

ఇంకనుం తమసోమ [illegible] కర్మాగారములు భూతగృహములను [illegible] [illegible] భారతీయులు [illegible] [illegible] మనుష్యులకు [illegible] సామర్థ్యములన్నియు, పనికిమాలినవైనవి. [illegible] [illegible] [illegible] ఇట్టిస్థితిలో అన్యదేశీయులు భాగ్యులనిపించుకొనుచుండగా, మనము దారిద్ర్యములకు [illegible] స్వరాజ్యాభిమానము స్వదేశాభిమానము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దేశాభ్యుదయము వ్యక్తిత్వమును నిలబెట్టుకొనుటకు, ప్రతిభారతీయుడు [illegible] గవ్యస్థానమును [illegible] యున్నది.

కాబట్టి దేశీయసోదరుడు గౌరవభావముతో, తీవ్రకృషితో [illegible] చేసి, ఒకప్రత్యేకవస్తువు యొక్క స్వాయత్తతయు [illegible] దేశీయసోదరుని గౌరవము పెరుగుట చేతనే దేశములోని ధనము దేశములో నుండును; దేశీయసోదరుని జీవితాభ్యుదయమునకు కూడ అవకాశమును కలిగింపగలుగుచున్నాము. అంతియకాక, దేశక్షేమాభివృద్ధికి, దేశీయసోదరుల [illegible] సామర్థ్యముల యభివృద్ధికి తోడుపడినవారలగుదుము. ఇట్లు దేశీయసోదరులరక్షించి, దేశమునకుపకారము చేయుట ప్రతిరాష్ట్రీయుని బాధ్యత ఇంతకాకవిషయము ప్రపంచమునకెల్ల [illegible] విధములతోను ధనాదిరపుబడు దేశీయసోదరులు, అనగా కంచాలి, కుమ్మరి, కమ్మరి, కుమ్మరి, వడ్రంగి, చాకలి మొదలుగా గల సాలీడు జాతులు, తమతమవృత్తి వ్యాపారములు, కావ్యవిద్యావిజ్ఞానపతీతను వృత్తులకు గావలసినఅనుభవము ఆను[illegible]. ఆ స్వదేశీయులను చేసిపోయియున్నారా! హిందూదేశములో నీదముగు కొన్నిసరకులు, నేడును దేశములో [illegible] పుణ్యాను భవములను జూచుచున్నవి. కావున దేశీయులు ప్రోత్సాహము, దూరదృష్టి [illegible] దేశీయపరిశ్రమ దేశములోనభివృద్ధినొందుటకు [illegible] పట్టణాలలో సంచరించి, పరిశీలించి గృహములలో, వారితోనుండు కొన్నిసాత్రలు పనిముట్లు [illegible] సంవత్సరముల వరకునిలచి, తమ ప్రాచీనాన్నత్యమును గనబరచుచుండును అనగా దేశీయసరకులు గట్టితన [illegible] పేరొందిప్రసిద్ధిచెం

దియున్నవి. ఇట్లుసర్వవిధముల నాదరింపదగియున్న గృహపరిశ్రమల నాదరింపకపోవుట కంటెనేరము విపర్యాసము లేదని బోధపడినది.

ఇక ప్రస్తుతపరిస్థితులననుసరించి నిజాంరాష్ట్రములోని గృహపరిశ్రమలను, వాటిస్థితిగతులను గమనింతుము. పరిశ్రమలుండవలసినంత యభివృద్ధిలో లేకున్నను గృహపరిశ్రమలంతరించినవనియూహింపరాదు. నవనాగరికత బంగారుకత్తియని నిజాంరాష్ట్రీయులెల్లరు నెరింగినవిషయమే. గృహపరిశ్రమలకు కేంద్రస్థానములనిభావించుటకు చేయు [illegible] ప్రసిద్ధిచెందినవి కొన్ని వ్యాపారములు కలవు.

నేతపరిశ్రమలకు మెదకుజిల్లాలోనిరంగంపేట, మహబూబునగరుజిల్లాలోని నారాయణపేట ప్రసిద్ధిచెందినవి. సోలాపురముకూడ నేతపరిశ్రమలయందు ప్రాముఖ్యతబడసియున్నది. ఔరంగాబాదుజిల్లాలోని పైఠాను పట్టుబట్టలు, జరిపనిచేలు, సర్వవిధముల నాదరింపదగియున్నవి. కరీంనగరములో కూడ నేతపరిశ్రమలు తీసిపోవుచున్నవి. ఓరుగల్లుజిల్లాలోని జనగాం పరిశ్రమయు కరీంనగరము జిల్లాలోని మహాదేవపురము, ఆదిలాబాదుజిల్లాలోని చెన్నూరు, మరియు ఆర్మూరులు బస్తుబట్టలకు ప్రసిద్ధిచెందినవి. అంతియకాక సంగారెడ్డి పట్టుపరిశ్రమకు సుప్రసిద్ధము. కొడంగల్, గద్వాల్ [illegible] నేతపరిశ్రమలకు కేంద్రస్థానములు. రాయచూరులో గూడ కొన్ని నేతపరిశ్రమలకు స్థానములుకలవు. [illegible] పట్టుబట్టలు [illegible] ప్రకటనసుతము. [illegible] గల్లుజిల్లాలో ప్రత్యేక భాగములందు నేతగృహపరిశ్రమలుమిన్నకు మిగులునుండి ఇంకను బలుకోచుచున్నవి. మహబూబునగరము జిల్లాలోనిమకల్తూరు నాగరకర్నూలు [illegible] గొంగళ్ల నేతపరిశ్రమ [illegible] ఈ గొంగళ్లు కేవలము దేశీయుల [illegible] సబడి [illegible] కంటెవెయ్యిరెట్లు ఉత్తమమై కేవలము [illegible] నేయబడును.

కాగితపుపరిశ్రమను విచారించిన, కరీంనగరము జిల్లాలోనున్న కోరట్ల [illegible] కాని అట్టిపరిశ్రమనింక యభివృద్ధికి తెచ్చుట రాష్ట్రీయుల భారమైయున్నది. హైదరాబాదులోని [illegible] కాగితపు పరిశ్రమకు సుప్రసిద్ధము

బంగారు, వెండిపరిశ్రమలకు కరీంనగరము, మానకొండూరు, [illegible], [illegible]పేట, [illegible], గానిమయము, [illegible] [illegible] జరుగుచున్నవి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గృహపరిశ్రమను అభివృద్ధికి [illegible] బాధ్యతయై యున్నది.

ఇత్తడిసామానులు కరీంనగరము జిల్లాలోని ఎల్లంతకుంట, [illegible], మెదకుజిల్లాలోని రామాయంపేట, సిద్ధిపేట నిజామాబాదు జిల్లాలోని [illegible]పేటలోని [illegible]గల్లులో

పాండేరుజిల్లాలోని ముఖేడులో, తయారగును. ముఖేడుఇత్తడిసామానులను రాష్ట్రీయుడు [illegible]నేడును రాష్ట్రీయవ్యక్తిత్వము యొంతవరకు నిలబెట్టియున్నదో యూహింపగలరు. [illegible] కంబాలు, దీగ్లూరు, పాండేరు ప్రాంతములలో సర్వవిధముల నాదరింపబడుచున్నవి. ఇట్టిగృహపరిశ్రమనుగూడ యాదరించుట రాష్ట్రీయులవిధియే.

మెదకుజిల్లాలోని జోగిపేట, నిజామాబాదు మరియు నిజాంరాష్ట్రములో సర్వసాధారణముగ చర్మపుపరిశ్రమ యానవరింపవలసియున్నది. మనవాడుకల జీవనయాత్ర కొంతవరకు గృహపరిశ్రమపైననే యాధారపడియున్నదని తోచుచున్నది. [illegible] ఒకానొకప్పుడు ఖ్యాతిగాంచెను. [illegible] [illegible] అదరించెను. [illegible] భారతదేశములో ప్రసిద్ధిజెందినటులచరిత్రలుచాటుచున్నవి.

రాష్ట్రీయులు [illegible], కమ్మరితనము [illegible] భారమైపోయినది పూర్వము హిందూదేశములో సిద్ధపరుపబడు ఉక్కుసామానులు, పాశ్చాత్యదేశములలోకూడ విక్రయింపబడెడివి. నిజాంరాష్ట్రములో తయారగు [illegible] [illegible] అస్త్రములు పట్టణములలోని మరియు పాశ్చాత్యదేశములోని అంగళ్లలో నమ్మబడు చుండెడివని చరిత్రకారుడు వ్రాయుచున్నాడు. నేడు [illegible] అన్యదేశము నుండి వచ్చుచున్నవి [illegible] పాతకము [illegible] గ్రహింపవలయును. [illegible] అంతరింపలేదు, దేశీయ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇంకను [illegible] పిల్లలాటబొమ్మలు సర్వవిధముల [illegible] గృహపరిశ్రమలుకూడ నభివృద్ధికి తేవలసియున్నవి.

దేశస్వాతంత్ర్యమును గాపాడుకొనవలయునన్న, దేశసరకుల నాదరించి, గృహపరిశ్రమల నభివృద్ధికి తెచ్చుట యొక్కప్రథమవిధియై యున్నది.

ఇండియాబిల్లుకు మైసూరుప్రభుత్వము సవరణలు

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు, ఇండియాబిల్లుపైనను, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపినారు. [illegible] సవరణలను సూచించినని తెలియుచున్నది.

సంస్థానములు సార్వభౌమాధికారం సుప్రతిష్ఠ

సంస్థానాధిపతుల అనుమానము

[illegible]

లక్షరూపాయల బహుమానపు చర్చ

[illegible]

నరేంద్రమండలి

[illegible]

కోటీశ్వరుని మరణము

[illegible]

గ్రామ[illegible]

[illegible]

అనుమానస్థునికి శిక్షపడి

[illegible]

ఆర్తనము

[illegible]

గోలకొండపత్రికా ప్రచురములు

ఉచ్చల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-3-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ	0-1-0
చారుమినారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-3-0
కార్లు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రాంసరీనోట్లు "	2-0-0

నోటు:—హిందువులపండుగల పత్రికలు అమ్మైపోయినవి.

REG. No N. 45

Reg. No. M. 2185

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda